

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 873)

24.3.2005 Tarihli ve 5321 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1005)

Not: Kanun, Başkanlıkça Anayasa ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

05/04/2005

Sayı: B.01.0.KKB.01-18/A-4-2005-258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 25.03.2005 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-9413/29105 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 24.03.2005 gününde kabul edilen 5321 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" incelenmiştir.

İncelenen Yasa'da, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Yasası'nda değişiklik yapılarak,

- Emniyet Teşkilatı'nın polis gereksinimini karşılamak üzere, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile polis meslek eğitim merkezleri açılabilceği,

- En az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarını ya da bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarını bitirip, belli yaşı geçmeyen adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanların, en az altı ay süreli polis meslek eğitimine alınacakları,

- Polis meslek eğitim merkezlerindeki eğitim-öğretim süresi içinde giriş koşullarını taşımadıkları sonradan anlaşılanlar, eğitim ve öğretimini başarı ile tamamlayamayanlar, sağlık ve disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis eğitim merkezleri ile ilişkilerinin kesileceği,

- Polis eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarıyla tamamlayanların, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanacakları,

- Bunun için 10.480 kadro ihdas edilerek Emniyet Genel Müdürlüğü kadro cetveline eklendiği,

- Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluşu, çalışma usul ve esasları, öğrencilerde aranacak koşullar, bitirdikleri okulların nitelikleri, sınavlar, disiplin, eğitim-öğretimle ilgili konular, öğreniciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giysi ve diğer konuların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği,

- 2005 yılında aday polis memuru olarak atanacakların sayısının 2000'i geçmemek üzere, Bütçe Yasası'nın 25. maddesinin (a) fıkrasındaki sınırlamaya bağlı olmayacağı,

belirtilmiştir.

1- Yönetim, kolluk hizmetleriyle ilgili alanda, anayasal hak ve özgürlüklere karışma, onları kısıtlama, zor kullanma, hatta gerektiğinde silah kullanma yetkisiyle donatılmıştır. Bunun için

yönetimin, kolluk alanındaki tutum ve davranışlarının, diğer alanlara oranla çok daha sıkı denetim altında olması zorunludur.

Kamu düzenini sağlamak yönünden toplum yaşamında önemli yer tutan kolluk hizmetlerinde etkinliğin ve kaliteli hizmet sunmanın, ancak nitelikli eğitim ile gerçekleştirilebileceği açıktır.

Bu nedenle, Türk Polis Teşkilatı'nın yönetici kademesi ortaöğretim üzerine dört yıllık eğitim-öğretim yapan Polis Akademisi'ne bağlı fakültelerde; polis memurları ise, yine ortaöğretim üzerine iki yıllık eğitim-öğretim yapan ve Polis Akademisi'ne bağlı meslek yüksek okullarında yetiştirilmektedir.

Polis memurlarını yetiştiren polis okulları dokuz aylık eğitim veren kurumlar iken, bu eğitim yeterli görülmeyerek sözü edilen okullar, 25.04.2001 günlü, 4652 sayılı Yasa'yla iki yıl süreli eğitim-öğretim yapan meslek yüksek okullarına dönüştürülmüşlerdir.

4652 sayılı Yasa'nın genel gerekçesinde özetle; içinde bulunulan bilgi çağının gereği olarak polislik anlayışında yeni gelişmeler, değişimler ve dinamiklerin ortaya çıktığı, bu gelişmelere koşut olarak polisin görev ve işlevinin yeniden oluştuğu, Emniyet Teşkilatı'nın gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak ortaya çıkan yeni suç ve suçlu türleri ile savaşımının, alacağı eğitimin çağın gereklerine uygun olmasıyla doğru orantılı olduğu, bugün için elektronik ortamda işlenen sahtecilik, dolandırıcılık, hırsızlık gibi suçlarla ya da organize suç örgütlerinin sürekli çeşitlilik gösterdiği ülkemizde suç ve suçlulukla savaşım yöntemlerini geliştirirken gerekli hukuksal ve eğitime ilişkin donanımlara Türk Polis Teşkilatı'nın da kavuşmak zorunda bulunduğu, diğer gelişmiş ülkelere bakıldığında polisin temel eğitiminin ortalama iki yıllık bir sürede tamamlandığının görüldüğü, Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Türk Polis Teşkilatı'nın dünyadaki değişimlerin gerisinde kalmasının düşünülemeyeceği, bu bağlamda dokuz aylık eğitim veren polis okullarındaki eğitim-öğretim süresinin iki yıla çıkarılarak 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın gereklerine ve genel çerçevesine uygun biçimde Polis Akademisi'ne bağlanmasının öngörüldüğü, böylece polis okullarındaki eğitime akademik nitelik kazandırılıp daha fazla uygulama yapılarak gücünü otoritesinden değil, saygınlığından alan 21. yüzyıl polislerinin yetiştirilebileceği belirtilmiştir.

İncelenen Yasa ile, mevcut uygulama korunmakla birlikte, bunların dışında, dört yıllık yüksek öğretim kurumlarını bitirenlere, açılacak polis meslek eğitim merkezlerinde verilecek en az altı aylık eğitim sonucu polis memurluğuna atanma olanağı getirilmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanakları incelendiğinde, Yasa'nın iki temel gerekçeye dayanıldığı anlaşılmaktadır. Bunlardan biri, ülkemizde bir polise düşen nüfus sayısındaki yükseklik; ikincisi ise, toplumdaki suç sayısı ve türlerindeki artıştır.

Ülkemizde suç sayısı ve türlerindeki artış ve polis sayısındaki yetersizlik bilinen gerçekler olmakla birlikte, bu sorunun çözümünün polis meslek eğitiminin süresinin ve kalitesinin düşürülmesiyle sağlanabileceği olanaklı görülmemektedir.

Nitekim, polis mesleğine gireceklerin eğitim süresini dokuz aydan iki yıla çıkararak eğitim kurumuna meslek yüksek okulu statüsü kazandıran 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Yasası'nın yukarıda da yer verilen gerekçesinde, yine suç sayıları ve türlerindeki gelişme, değişme ve artıştan söz edilerek, bununla savaşımın ancak polisin mesleki eğitim düzeyinin yükseltilmesiyle olanaklı bulunduğu belirtilmiştir.

Dört yıl süreli yüksek öğretim kurumlarının çoğunda polis mesleği ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili eğitim-öğretim yapılmadığından, bu okulları bitirenlerin altı ay gibi çok kısa bir eğitim-

den geçirilerek polis memurluğuna atanmaları, sorunun çözümü için yeterli olmayacaktır. Çünkü, polislik çok özel ve uzun süreli eğitim verilmesini gerektiren bir meslektir.

Ayrıca, maddelerin incelenmesinden Yasa'nın,

- Yalnızca belli bir polis açığının giderilmesi amacıyla getirilmediği, kalıcı ve sürekli olduğu,
- Yürürlüğe girmesiyle onbin kişinin hemen polis mesleğine alınarak yetiştirilmesinin öngörülmediği, istihdamın zamana yayıldığı, 2005 yılında yalnızca ikibin kişinin alınmasının planlandığı, anlaşılmaktadır.

Her iki durumun da, Yasa'nın suçu önlemek için polis açığının ivedi olarak kapatılması amacıyla bağdaşmadığı açıktır.

Ayrıca, bu düzenleme ile iki yılda yaklaşık dörtbin polis memurunun alınacağı planlandığına göre, iki yıldan sonraki açığın, iki yıllık eğitim-öğretim veren polis meslek yüksek okullarının sayısı ve kapasitesinin artırılmasıyla giderilebileceği ortadadır.

Polis gereksiniminin yeterli mesleki eğitim-öğretim görmemiş, gerekli mesleki nitelikler kazanmamış kişilerle karşılanmasına neden olacak söz konusu düzenlemeler, hizmet gereklerine uygun düşmediği gibi, kamu huzurunun ve kamu düzeninin sağlanmasında da önemli sorunlar yaratabilecek niteliktedir.

Bu nedenle, incelenen Yasa'da kamu yararı bulunmadığı düşünülmektedir.

2- İncelenen Yasa'nın 2. maddesiyle, 3201 sayılı Yasa'ya eklenen ek 24. maddenin,

- İkinci fıkrasındaki,

"En az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, sınav tarihi itibarıyla 27 yaşından gün almayan erkek ve bayanlar ile askerliğini yapmış 29 yaşından gün almamış erkek adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanlar, altı aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimine alınırlar." ve

- Son fıkrasındaki,

"Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usul ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, mezun oldukları okulların nitelikleri, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

kuralları üzerinde ayrıca durulması gerekmektedir.

Bu düzenlemelerde, polislik mesleğine geçişin başlangıcı olan eğitime alınacak adaylarda genel ve soyut olarak öğrenim ve sınav koşulu ile yaş koşulu getirildikten sonra, öğrencilerin ve bitirilen okulların niteliklerine ilişkin hiçbir kurala yer verilmeden "eğitime alınacak öğrencilerde aranacak koşullar"ın ve "mezun oldukları okulların nitelikleri"nin İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte düzenleneceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 128. maddesinde, Devlet'in genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği kurala bağlanmıştır.

Kamu düzeni ve kamu güvenliğini sağlama görevi ile bu hizmeti yürüteceklerin sözkonusu fıkra kapsamında olduklarında kuşku bulunmamaktadır.

Anayasa'nın aynı maddesinin ikinci fıkrasında, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer

özlük işlerinin yasayla düzenleneceği; 6. maddesinde, egemenliğin kayıtsız koşulsuz Ulus'un olduğu, Türk Ulusu'nun egemenliğini Anayasa'nın koyduğu ilkelere göre yetkili organları eliyle kullanılacağı, hiçbir kişi ya da organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisini kullanamayacağı; 7. maddesinde de, yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği belirtilmiştir.

Bu anayasal kurallar uyarınca, polis meslek eğitim merkezlerinde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak koşulların, bu öğrencilerin bitirdikleri yüksek öğretim kurumlarının niteliklerinin, sınav ve disiplin konularının, herhangi bir duraksamaya neden olmayacak açıklıkta yasayla düzenlenmesi gerekmektedir.

Oysa, incelenen Yasa'da her üç konu da, temel çerçevesi çizilmeden yönetimin takdirine ve yönetsel düzenlemelere bırakılmıştır.

Nitekim, 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Yasası'nın,

- 10. maddesinde,

"Polis meslek yüksek okullarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan Öğrenci Seçme Sınavını kazanan ve Bakanlıkça ihtiyaç duyulduğu kadar genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim ve ticaret ve turizm öğretimine bağlı okul mezunları arasından yapılacak özel yetenek sınavında başarılı olanlar alınır..."

- 15. maddesinde de,

"Fakültelerin esas öğrenci kaynağı polis kolejidir. İhtiyaç halinde, genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim ve ticaret ve turizm öğretimine bağlı okul mezunları arasından yönetmelikle belirlenecek şartları taşıyan öğrenciler de fakülteye alınabilirler..."

denilerek, polis meslek yüksek okulları ile fakültenin öğrenci kaynakları açık biçimde belirlenerek sınırlandırılmıştır.

Bu düzenlemelerde, fen, anadolu ve imam-hatip liselerini bitirenlere yer verilmemesinin Anayasa'ya aykırılığı savıyla Anayasa Mahkemesi'ne dava açılmış; Yüksek Mahkeme 12.02.2004 günlü, E.2001/349, K.2004/14 sayılı kararında, Yasa'da öngörülen okulları bitirenlerin emniyet hizmetlerinin gereklerine daha uygun olduğu gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesi bu kararında ayrıca, belirli önemde kimi kamu hizmetlerinin özelliklerini gözeterik gerçekleştirdiği bu tür düzenlemelerin, anayasal ilkelere bağlı kalınması ve hizmetin gereklerini gözönünde bulundurulması koşuluyla yasakoyucunun takdir yetkisi içinde olan bir yasama işlemi olduğunu da vurgulamıştır.

Bu kararla varılan sonuç nedeniyle, polis mesleği ile ilgili eğitim-öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin bitirdikleri okulun, hizmetin gerekleri de gözönünde bulundurularak yasada belirlenmesi gerekmektedir.

İncelenen Yasa'nın 2. maddesiyle 3201 sayılı Yasa'ya eklenen ve bu gereğe uygun düzenleme içermeyen ek 24. madde, Anayasa'nın 6, 7 ve 128. maddeleriyle de bağdaşmamaktadır.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5321 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca ilişikte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER

Cumhurbaşkanı

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

15.4.2005

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/1005

Karar No.: 31

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilerek 25.3.2005 tarihinde yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığı Makamına sunulan 24.3.2005 tarihli ve 5321 sayılı "Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", Cumhurbaşkanınca Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri uyarınca bir daha görüşülmek üzere, 5.4.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiş ve Başkanlıkça geri gönderme tezkeresi ile birlikte 6.4.2005 tarihinde tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir. Söz konusu Kanun, Komisyonumuzun 14.4.2005 tarihinde yapmış olduğu 44 üncü birleşimde Hükümeti temsilen İçişleri Bakanı Abdülkadir AKSU, Maliye Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Cumhurbaşkanının geri gönderme tezkeresinde;

- Kamu düzenini sağlamak yönünden toplum yaşamında önemli yer tutan kolluk hizmetlerinde etkinliğin ve kaliteli hizmet sunmanın, ancak nitelikli eğitim ile gerçekleştirilebileceği,

- Bu ihtiyacın karşılanabilmesi için, Türk Polis Teşkilatının yönetici kademesinin ortaöğretim üzerine dört yıllık eğitim-öğretim yapan Polis Akademisine bağlı fakültelerde; polis memurlarının ise, daha önce dokuz aylık eğitim veren polis okullarının yeterli görülmemesi üzerine, iki yıl süreli eğitim-öğretim yapan meslek yüksek okullarına dönüştürülen eğitim kurumlarında yetiştirildiği,

- Yeni ortaya çıkan ve giderek çeşitlenen suç ve suçlu türleriyle etkin mücadele edilebilmesi için polis eğitim süresinin de gelişmiş ülkelerdeki gibi iki yıla çıkarılmasının zorunlu olduğu gerekçesiyle, 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile dokuz aylık eğitim veren polis okullarının iki yıllık meslek yüksekokullarına dönüştürüldüğü, 5321 sayılı Kanunun ülkemizde polis başına düşen nüfus sayısının fazlalığı ile suç sayısı ve türlerindeki artış gibi iki temel gerekçeye dayandığı,

- Her iki kanun da benzer gerekçelere dayanmakla birlikte getirdikleri çözümlerin birbiriyle örtüşmediği, 4652 sayılı Kanun ile polis eğitim süresinin çağın gereği olarak dokuz aydan iki yıla çıkarıldığı, buna karşılık 5321 sayılı Kanunun polis memuru olarak atanacaklar için altı aylık bir eğitim süresi öngördüğü, suç sayısı ve türlerindeki artış ve polis sayısındaki yetersizliğin çözümünün polis meslek eğitiminin süresinin ve kalitesinin düşürülmesiyle sağlanamayacağı,

- Polisliğin çok özel ve uzun süreli eğitim verilmesini gerektiren bir meslek olması nedeniyle, çoğunda polis mesleği ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili eğitim-öğretim yapılmayan dört yıl süreli yüksek öğretim kurumlarının mezunlarının altı ay gibi çok kısa bir eğitimden geçirilerek polis memurluğuna atanmalarının, sorunun çözümü için yeterli olmayacağı,

- 5321 sayılı Kanunun yalnızca belli bir polis açığının giderilmesi amacıyla getirilmediği, kalıcı ve sürekli olduğu, onbin kişinin hemen polislik mesleğine alınarak yetiştirilmesinin öngörülmediği, istihdamın zamana yayıldığı, 2005 yılında yalnızca ikibin kişinin alınmasının planlandığı, bu durumun Kanunun gerekçesinde belirtilmiş olan, suç önlemek için polis açığının ivedi olarak kapatılması amacıyla bağdaşmadığı, aslında, bu düzenleme ile iki yılda yaklaşık dörtbin polis memurunun alınacağı planlandığına göre, iki yıldan sonraki açığın, iki yıllık eğitim-öğretim veren polis meslek yüksek okullarının sayısı ve kapasitesinin artırılmasıyla giderilebileceği,

- Polis gereksiniminin yeterli mesleki eğitim-öğretim görmemiş, gerekli mesleki nitelikleri kazanmamış kişilerle karşılanmasına neden olacak söz konusu düzenlemelerin, hizmet gereklerine uygun düşmediği, ayrıca, kamu huzurunun ve kamu düzeninin sağlanmasında da önemli sorunlar yaratabileceği, bu nedenle, Kanunda kamu yararı bulunmadığı,

- Kanunun 2 nci maddesiyle, 3201 sayılı Kanuna eklenen ek 24 üncü maddenin; adaylarda aranacak şartlara ilişkin ikinci fıkrası ile polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usul ve esaslarının; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartların, mezun oldukları okulların niteliklerinin, yapılacak sınavların, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konuların, öğrenciliğin sona ermesinin, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetlerin ve diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin son fıkrasının Anayasanın 6, 7 ve 128 inci maddelerine uygun düşmediği, bu nedenle, polis meslek eğitim merkezlerinde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak koşulların, bu öğrencilerin bitirdikleri yüksek öğretim kurumlarının niteliklerinin, sınav ve disiplin konularının, herhangi bir duraksamaya neden olmayacak açıklıkta kanunla düzenlenmesi gerektiği, nitekim daha önce kabul edilen 4652 sayılı Kanunda, adayların hangi eğitim kurumlarından mezun olmaları gerektiği konusunun açıkça düzenlendiği,

Gibi hususlara değinilmiştir.

Komisyonumuzda Kanunun geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Cumhurbaşkanının Kanunun tekrar görüşülmesi talebinin haklı gerekçelere dayandığı, özellikle Anayasaya aykırı bir düzenleme yapıldığına ilişkin değerlendirmenin üzerinde önemle durulması gerektiği, ilk yıl iki bin aday öğrenci alınacağı için Kanunun gerekçesinde yer verilen polis sayısının yetersizliği sorununa kısa vadede bir çözüm getirilmiş olmadığı yolundaki değerlendirmesinin yerinde bulunduğu,

- Polislerin kanunların uygulanmasında ve güvenliğin sağlanmasında son derece önemli bir rol üstlendikleri, hukukun üstünlüğünün sağlanmasında Emniyet Teşkilatına giderek daha fazla görev düştüğü, bu nedenle altı aylık sürenin polislerin eğitimi için yeterli olmadığı,

- Kanunların tüm vatandaşlara eşit uygulanmasından sorumlu olan Emniyet Teşkilatının, siyasetin dışında bir terfi sistemine kavuşturulması ve son derece hassas bir görevi yürütmekte olan Teşkilat personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiği,

- Giderek artan suç ve suçlularla mücadelenin ancak daha iyi eğitilmiş polislerle gerçekleştirilebileceği, bu nedenle, halen iki yıl olan eğitim süresinde geriye gidişin yerinde olmadığı, üniversite mezunlarının altı aylık eğitimle polis yapılması uygulamasının polislik mesleğinde niteliği düşürebileceği,

- Polis meslek yüksekokullarının sayısının artırılması suretiyle polis açığının giderilebileceği, esasen ilk yıl iki bin aday alınacağından en azından sonraki yıllar için polis meslek yüksekokullarının kapasitelerinin artırılacağı,

- Üniversitelerin hangi bölümlerinden mezun olan adayların polislik mesleğine alınacağı hususunun ve diğer niteliklerin yönetmelik yerine kanunla düzenlenmesi gerektiği, nitekim Cumhurbaşkanının da bu konuyu önemle vurguladığı, ayrıca, Kanunla kalıcı olarak yapılan düzenlemenin geçici nitelikte olmasının daha doğru olacağı,

Şeklindeki değerlendirmeleri müteakip Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- Polis meslek yüksekokulları kurulmadan önce polis yetiştirmek üzere kurulmuş olan yirmi polis okulundan yılda on bin civarında polis adayının mezun olduğu, polis meslek yüksekokullarının kurulmasıyla eğitimin iki yıl olmasından dolayı ilk yıl hiç mezun verilmediği, sonraki yıllarda ise ortalama dört bin mezun verildiği, halen yirmi altı polis meslek yüksekokulunun bulunduğu, kapasite artırımına yönelik çalışmalar sonucunda bu yıl altı bin iki yüz polis adayının mezun olmasının beklendiği, ayrıca yeni polis meslek yüksekokullarının açılması için çalışmaların sürdürüldüğü,

- Görüşülmekte olan Kanunun yürürlüğe girmesi halinde, mevcut altyapı kapasitesine göre ilk yıl ancak iki bin adayın eğitime alınabileceği, altyapı kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği,

- Dört yıllık fakülte mezunlarından öncelikle hukuk ve idari bilimler alanında eğitim görmüş olanların alınacağı, bu nedenle, altı aylık eğitim süresinin yetersiz olduğuna ilişkin endişelerin yerinde olmadığı, esasen asli göreve atanmaların yoğun ve sürekli bir meslek içi eğitime tabi tutulacağı, nitekim geçtiğimiz yıl yüz bin civarında personele meslek içi eğitim verildiği,

- Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde yer verilen Anayasaya aykırılık iddialarına katılmadığı, polis meslek eğitim merkezlerine alınacakların sadece öğrenci oldukları, dolayısıyla memur rejimine tabi olmadıkları, bunlarda aranacak niteliklerin, disiplin hükümlerinin ve özlük haklarının ayrıntısının kanunla düzenlenmesinin zorunlu olmadığı,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip Kanunun maddelerinin görüşülmesine geçilmiş ve maddeler, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>M. Mesut Özakcan</i>
Ankara	Antalya	Aydın
	(Ayrıışık oy yazımız ektedir)	(Ayrıışık oy yazımız ektedir)

Üye <i>A. Kemal Deveciler</i> Balıkesir (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Ali Osman Sali</i> Balıkesir	Üye <i>Ahmet İnal</i> Batman
Üye <i>Osman Nuri Filiz</i> Denizli	Üye <i>Alaattin Büyükkaya</i> İstanbul	Üye <i>A. Kemal Kumkumoğlu</i> İstanbul (Ayrışık oy yazım ektedir)
Üye <i>Birgen Keleş</i> İstanbul (Karşı oy yazım eklidir)	Üye <i>Kemal Kılıçdaroğlu</i> İstanbul (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>M. Mustafa Açıkalin</i> İstanbul
Üye <i>Bülent Baratalı</i> İzmir (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Fazıl Karaman</i> İzmir	Üye <i>Mustafa Elitaş</i> Kayseri
Üye <i>Taner Yıldız</i> Kayseri	Üye <i>Mikail Arslan</i> Kırşehir	Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli
Üye <i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya	Üye <i>Muharrem Doğan</i> Mardin	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (Ayrışık oy ektedir)
Üye <i>O. Seyfi Terzibaşoğlu</i> Muğla	Üye <i>Cemal Uysal</i> Ordu	Üye <i>İmdat Sütüoğlu</i> Rize
Üye <i>Musa Uzunkaya</i> Samsun	Üye <i>Sabahattin Cevheri</i> Şanlıurfa	Üye <i>M. Ergun Dağcıoğlu</i> Tokat
Üye <i>Enis Tütüncü</i> Tekirdağ (Ayrışık oy ektedir)	Üye <i>Faruk Nafiz Özak</i> Trabzon	Üye <i>M. Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrışık oy yazım ektedir)

AYRIŞIK OY

Polis, toplumda güven ve huzuru sağlamakla görevli bir kamu elemanıdır. Dolayısıyla toplumun polise güven duyması ve polisin de bu güveni koruması ve artırarak sürdürmesi temel esastır.

Bu yasa ile ihtiyaç duyulan polis kadrolarının artırılması ve artırılan kadroların da, okul ayrımı gözetilmeksizin 4 yıllık yüksek okul mezunları arasından seçilecek kişilerce doldurulması amaçlanmaktadır. Ancak bu amacın, yukarıda açıkladığımız temel esasın, yani polise duyulacak güveni uzun sürede güçlendirecek ve sürdürecektir istikrarlı politikalarla desteklenmesi gerektiği açıktır. Oysa bu Yasa, polislik mesleğinin gelişmesine katkıda bulunacak bir yasa değildir.

Şöyle ki:

1- Yasa ile hangi yüksek öğretim kurumundan mezun olanların polisliğe kabul edileceğine yer verilmemiştir. Getirilen tek kural, "en az 4 yıllık yüksek öğretim kurumu" koşuludur. Bu koşul tek başına, polislik mesleğini seçecek olanlar için yeterli ve objektif bir kural değildir. Kaldı ki, hangi okullardan mezun olanların sınava kabul edileceği, yönetmeliğe bırakılmıştır. Bu yönüyle düzenleme, Anayasanın 128. maddesine aykırılık oluşturmaktadır. Çünkü bir alt hukuk normu olan yönetmelik, tümüyle siyasal kadrolaşmaya açık bir yapıya izin veren bir hukuk normudur. Örneğin, bu Yasaya göre çıkarılacak bir yönetmelikle, sadece bir okulun mezunlarının polislik mesleğine alınmasına olanak sağlayan bir düzenleme yapılabilecektir. Böyle bir düzenleme de, güvenlik hizmetlerinin gereklerine uygun eleman alımının, önünü tıkayacağı açıktır.

2- Polislik, gittikçe önem kazanan bir meslektir. Çünkü toplumun güven duyacağı polisin çok iyi eğitilmesi gerekir. Bu Yasa ile eğitim alanı belirsiz okullardan sınavla seçilecek kişilerin altı aylık bir eğitim sonrasında polis olarak atanmaları öngörülmüştür. Gelişen teknoloji ve gittikçe karmaşıklaşan bir yapı içinde işlenen suçları, altı aylık bir eğitimle çözmeyi beklemek doğru bir yaklaşım değildir. Bu Yasa ile oluşturulacak yapı, suçların önlenmesini değil, suçların çözümünü ve suçluların yakalanmasını zorlaştıracaktır. Bu da polise duyulan güveni büyük ölçüde sarsacaktır. Dolayısıyla eğitim süresinin yetersizliği, polislik mesleğinde aranılması gereken kaliteyi ölçüde düşürecektir.

3- Polislerin çok zor koşullarda görev yaptıkları bilinmektedir. Ancak polis, üstlendiği görevin gereği olarak hak ettiği aylığı alamamaktadır. Bu nedenle meslekten ayrılmalar artmaktadır. Bu Yasa ile, yeni alınacakların 6 yıllık süre ile bir başka kuruma geçmesi engellenmektedir. Dolayısıyla bu Yasa ile, iyi eğitim almış polisler, başta özlük haklarının yetersizliği olmak üzere, çeşitli nedenlerle meslekten ayrılacak, buna karşın iyi eğitim almamış polisler meslekte kalmaya devam edeceklerdir. Bu sonucu doğuracak bir yasanın, polislik mesleğine uzun dönemde ciddi zararlar vereceği açıktır.

4- Soruna köklü çözüm, polis eğitimi veren okulların sayısını artırmak ve bu okullarda verilen eğitimin kalitesini yükseltmektedir. Bu Yasa daha çok siyasal kadrolaşmaya ortam hazırlayan bir anlayışla Parlamente'ye sunulmuş ve aynı anlayışla yasalaşmıştır. Bu anlayışın başta polisler olmak üzere, tüm yurttaşlara zarar vereceği açıktır. Çünkü polis, siyasal mücadelelerden uzak, yasaları tüm yurttaşlara eşit uygulayan bir kimliği ve kişiliği sergilemek zorundadır.

5- Bu Yasanın Parlamento'ya sevk gerekçesi, polis açığının ivedilikle giderilmesidir. Bu çerçevede yapılan düzenlemenin de geçici olması gerekir. Çünkü amacı kısa sürede gereksinmeyi gidermektir. Ama bu düzenlemeyi geçici değil de kalıcı kılarırsanız, polislik mesleğinde oluşturmayı amaçladığımız kaliteyi bozar, sistemi yozlaştırırsınız. Devşirme anlayışı ile polis gereksinmesini gidermek, sağlıklı bir yönetim anlayışı değildir. Bu anlayış, sistemde yozlaşmalara ortam hazırlar, polislik mesleğinde duyulması gereken güven unsurunu yıpratır. Bu Yasa maalesef, güvenlik sisteminde ve o sistemin ayrılmaz bir parçası olan polislik mesleğinde ciddi zaafılara yol açabilecektir.

6- Kalıcı ve sağlıklı önlemler almak yerine, günü kurtarmaya ve siyasal yandaşları devlet mekanizması içine yerleştirmeye dönük bu Yasa, Anayasa Mahkememizin verdiği kararlar ve hukuk sistemimiz göz ardı edilerek ön yargıyla hazırlanmıştır.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul

Birgen Keleş
İstanbul

M. Mesut Özakcan
Aydın

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Ali Kemal Kumkumoğlu
İstanbul

Ali Kemal Deveciler
Balıkesir

Bülent Baratalı
İzmir

Gürol Ergin
Muğla

Osman Kaptan
Antalya

ANAYASANIN 89 ÜNCÜ VE 104 ÜNCÜ
MADDELERİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞ-
KANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK
ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN

**EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN**

Kanun No. 5321   Kabul Tarihi: 24.3.2005

MADDE 1.- 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 13 üncü maddesinde sayılan görev unvanlarından 2 nci meslek derecesine "Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü", 3 üncü meslek derecesine "Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı" ibareleri eklenmiştir.

MADDE 2.- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 24.- Emniyet Teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak üzere, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile polis meslek eğitim merkezleri açılabilir.

En az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olup, sınav tarihi itibarıyla 27 yaşından gün almayan erkek ve bayanlar ile askerliğini yapmış 29 yaşından gün almamış erkek adaylar arasında yapılacak seçme sınavında başarılı olanlar, altı aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimine alınırlar.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitim-öğretim, parasız yatılı ve üniformalı olup, öğrencilerin iâşe, ibate ve sağlık giderleri ile diğer istihkakları Devletçe karşılanır. Ayrıca, öğrencilere polis meslek yüksek okulu öğrencilerine ödenen miktar kadar harçlık ödenir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN**

MADDE 1.- Kanunun 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Kanunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 24.- Kanunun 2 nci maddesine bağlı ek 24 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Polis meslek eğitim merkezlerindeki eğitim-öğretim süresi içerisinde; giriş şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanlar, eğitim ve öğretimini başarı ile tamamlayamayanlar, sağlık ve disiplin yönünden polis olamayacağına yetkili kurullarca karar verilenlerin polis meslek eğitim merkezleri ile ilişkileri kesilir. Sağlık veya ölüm dışındaki nedenlerle ilişkisi kesilenlerden, ödenen harçlık ve yapılan masraflar kanunî faizi ile birlikte tahsil edilir.

Polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanırlar. Bu şekilde atananlar, atanma tarihinden itibaren altı yıl süreyle başka kurumlara nakil yoluyla atanamazlar. Bu süre zarfında memuriyetten çekilen, çekilmiş sayılan, meslekten veya memuriyetten çıkarma cezası alan ve aslı memurluğa atanamayarak ilişkisi kesilenler, mecburi hizmet sürelerinin kalan her yılı için, kendilerine yapılmış olan öğretim masraflarını tazminat olarak ödemek zorundadırlar.

Polis meslek eğitim merkezlerinin kuruluş ve çalışma usul ve esasları; bu merkezlerde eğitime alınacak öğrencilerde aranacak şartlar, mezun oldukları okulların nitelikleri, yapılacak sınavlar, disiplin ve eğitim-öğretimle ilgili konular, öğrenciliğin sona ermesi, tazminat ve yükümlülük esasları ile giyecekleri kıyafetler ve diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 25.- Polis meslek eğitim merkezleri için ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğüne ait bölümüne eklenmiştir.

EK MADDE 25.- Kanunun 2 nci maddesine bağlı ek 25 inci madde, bağlı (1) sayılı listeye birlikte aynen kabul edilmiştir.

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşölmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

MADDE 3.- 3201 sayılı Kanuna aşğıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 21.- Bu Kanun uyarınca polis meslek eğitim merkezlerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayanların Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarına aday polis memuru olarak atanmaları, 2005 yılı için geçerli olmak ve toplam (2.000) adedi geçmemek üzere, 5277 sayılı 2005 Malî Yılı Bütçe Kanununun 25 inci maddesinin (a) fıkrasındaki (48.000) adet sınır-lamasına tâbi olmaksızın gerçekleştirilebilir.

MADDE 4.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3.- Kanunun 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 21.- Kanunun 3 üncü maddesine bağı geçici 21 inci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Kanunun 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5.- Kanunun 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ANAYASANIN 89 UNCU VE 104 ÜNCÜ MADDELERİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA
BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUNA EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Serbest Kadro Adedi</u>	<u>Tutulan Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
E.H.S.	Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürü	1	10	—	10
E.H.S.	Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdür Yrd.	1	20	—	20
E.H.S.	Şube Müdürü	1	50	—	50
E.H.S.	Emniyet Müdürü (Öğretmen)	1	100	—	100
E.H.S.	Polis Memuru	8	10.000	—	10.000
Y.H.S.	Teknisyen Yardımcısı	13	300	—	300
TOPLAM			10.480		10.480

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE
EKLİ LİSTE

Kanuna ekli liste, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

